

Zes dagen vogels observeren bij de Zuidpier

Herbert Fonteijne

De Zuidpier en omgeving is, zoals natuurlijk haast iedere vogelaar weet, erg rijk aan een groot aantal soorten. Wilt U weten hoeveel soorten men er kan zien? Schaf dan het verslag "Vogels van de strandvlakte en de Zuidpier van IJmuiden 1978-1986" aan. Dit rapport, uitgegeven door onze eigen vogelwerkgroep, kan men bestellen bij de penningmeester dhr. J. Daan. Voor het luttele bedrag van f 8,50 of f 13,00 met portokosten is het al in uw bezit. Ik kan het iedereen van harte aanbevelen.

De tweede helft van december 1990 besloot ondergetekende, na het verslag weer vele plezierige uurtjes te hebben doorgebladerd en gelezen, dat het de hoogste tijd werd de aldaar aanwezig zijnde vogels weer eens met een bezoek te verblijden. Tenslotte was ik al bijna twee maanden niet meer in IJmuiden geweest. Zo gezegd, zo gedaan. Ik heb het dan ook maar meteen goed gedaan, door zo'n zes keer (practisch achter elkaar) naar dit gebied te gaan. Het leuke van dit terrein is natuurlijk, dat men elke dag andere vogelsoorten kan verwachten.

Elke dag werd om half acht opgestaan. Na het wassen en ontbijt ging ik alle spulletjes die moesten worden meegenomen, bij elkaar zetten. Verrekijker, telescoop en statief, koffie, soep, brood, regenkleding (je weet maar nooit) en verschillende vogelgidsen. Warme kleding werd ook niet vergeten. Zo 's morgens vroeg krijg je op de strandvlakte en Zuidpier tenslotte de volle laag van de natuurelementen. Het laatste moment besloot ik mijn hoge waterdichte bergschoenen aan te trekken; dit in verband met de verwachte ondergelopen lage duintjes.

De eerste dag bleek bij aankomst, dat ik beter mijn zwembroek en zwemvliezen mee had kunnen nemen. De lagere delen van de duintjes, vooral het begin na de strandpaviljoens, stonden zo goed als geheel blank. Welbeschouwd heel logisch, want de wind blies al dagen achtereen met flinke kracht uit het zuidwesten. Na enig kunst- en vliegwerk -het leek wel bergbeklimmen en slootje springen- kwam ik toch terecht op de plaatsen waar ik wilde zijn. Hier werden mijn inspanningen beloond met de aanwezigheid van groepen Groenlingen, Fraters, Sneeuwgorzen en een paar verdwaalde Kuifleeuweriken.

Tijdens de dagen die ik in dit terrein doorbracht, ben ik ook nog enkele keren een paar kiekjesmakers (zelf noemen zij zich fotografen) tegen het lijf gelopen. Bijvoorbeeld de heren P. Munsterman, H. Schouten en O. Moedt. Deze heren werkten zich in het zweet des aanschijns (vele kilometers werden afgelopen, en massa's films werden doorgedraaid) om eindelijk eens met een stel redelijke plaatjes thuis te komen. U begrijpt natuurlijk wel, dat het geweldig goede fotografen zijn van wie men werk in veel tijdschriften kan bewonderen.

Gedurende de zes dagen heb ik 54 vogelsoorten moge noteren, waaronder een Parelduiker, een Kuifduiker, een Geoorde Fuut, een adulte Jan van Gent (dit exemplaar bleef zeker twee uur rondom de pier vliegen en zwemmen) 1 tot max. 3 Kuifaalscholvers, grote aantallen IJseenden (tót max. 21 ter plaatse), 3 Grote Zeeëenden, minstens 50 Paarse Strandlopers (deze bevonden zich op 27 dec. op het kleine strekdammetje meteen na het hek, waar ze beschutting zochten), eerst één en later 5 Kleine Alken, 2 Strandleeuweriken, 3 Rosse Stekelstaarteenden en last but not least honderden Drieteenstrandlopers en tienduizenden meeuwen die 30 en 31 dec. op het strand aanwezig waren. De strandvlakte lag de laatste dagen van december, werkelijk zover het oog kon reiken, bezaaid met gigantische hoeveelheden zeesterren en krabbetjes. Vandaar de enorme aantallen vogels ter plaatse. Insiders hebben ca. 2500 Drieteenstrandlopers en 70000 meeuwen geteld. Voor verdere gegevens over soorten en aantallen vogels verwijs ik u naar tabel 1.

De weersomstandigheden vielen over het algemeen niet tegen. Alle zes dagen blies de wind uit de zuidwest-hoek, vanaf kracht vier tot maximaal zeven. Geregend heeft het niet, terwijl de zon twee dagen scheen.

Alleen 30 en 31 dec. was het mogelijk, om zonder al te veel risico's in verband met de harde wind, naar de kop van de pier te gaan. Op 29 dec. dacht een andere vogelaar daar blijkbaar anders over. Deze enthousiasteling uit Leiden ging, ondanks adviezen van een stel vissers, toch naar het einde van de pier. Daar aangekomen kreeg hij een geweldig nat pak. Een grote golf nam hem nl. te pakken en smet de overmoedige vogelaar tegen de grond. Gelukkig kwam hij er vanaf met alleen een gescheurde broek, een flink bloedende knie, een drijfnatte kijker en

telescoop en een stevig portie schrik. Beter kan men vanaf windkracht vijf à zes naast het vuurtorentje even voorbij het hek blijven staan. Met een zuidwestenwind staat men hier redelijk in de luwte, en als het regent, krijg je niet de volle laag.

Hopelijk krijgt u, na het lezen van dit stukje, zin om ook weer eens naar deze boeiende plaats te gaan. Wie weet, hoe weinig tijd daar nog maar voor beschikbaar is.

P.S. Het laatste bezoek aan deze contreien heb ik zes januari jl. gebracht. Er stond toen een zuidwestenwind, kracht acht. Dankzij de storm mocht ik enkele fraaie vogels zien o.a.

2 Zwarte Zeeëenden, 1 Grote Zeeëend, 1 Grote Jager (zat onder de olie), 1 Grote Burgemeester (dobberde geruime tijd in de Haringhaven) en vele Dwerg- en Drieteenmeeuwen.

Tabel 1. Lijst van waargenomen vogels in de omgeving van de Zuidpier van IJmuiden van 27 dec. t/m 31 dec. 1990 en 2 jan. 1991. x betekent aanwezig.

<u>Soort</u>	<u>27-12</u>	<u>28-12</u>	<u>29-12</u>	<u>30-12</u>	<u>31-12</u>	<u>02-01</u>
1 Roodkeelduiker	2	4	3	6	8	-
2 Parelduiker	-	-	-	-	1	-
3 Fuut	x	x	x	x	x	x
4 Kuifduiker	-	-	-	-	1	-
5 Geoorde Fuut	-	-	-	-	1	-
6 Jan van Gent	1	-	-	-	-	-
7 Aalscholver	3	7	4	6	5	2
8 Kuifaalscholver	1	3	2	1	-	1
9 Knobbelzwaan	-	-	-	2	-	-
10 Smient	-	-	-	-	7	-
11 Wilde Eend	2	-	2	-	-	-
12 Tafeleend	-	-	-	-	1	-
13 Eidereend	x	x	x	x	x	x
14 IJseend	5	14	21	7	12	1
15 Zwarte Zeeëend	-	-	-	3	5	-
16 Grote Zeeëend	-	-	-	3	-	-
17 Middelste Zaagbek	4	2	4	9	14	-
18 Grote Zaagbek	-	-	-	-	1	-
19 Meerkoet	x	x	x	x	x	x
20 Scholekster	x	x	x	x	x	x
21 Drieteenstrandloper	x	x	x	x	x	x

vervolg tabel 1.

Soort	27-12	28-12	29-12	30-12	31-12	02-01
22 Paarse Strandloper	x	x	x	x	x	x
23 Bonte Strandloper	x	x	x	x	x	x
24 Tureluur	—	—	—	—	—	5
25 Steenloper	x	x	x	x	x	x
26 Zwartkopmeeuw	—	—	1	—	—	—
27 Dwergmeeuw	x	x	x	x	x	x
28 Kokmeeuw	x	x	x	x	x	x
29 Stormmeeuw	x	x	x	x	x	x
30 Kleine Mantelmeeuw	x	x	x	x	x	x
31 Zilvermeeuw	x	x	x	x	x	x
32 Grote Mantelmeeuw	x	x	x	x	x	x
33 Drieteenmeeuw	x	x	x	x	x	x
34 Zeekoet	2	2	4	7	16	2
35 Alk	—	—	3	—	—	—
36 Kleine Alk	—	1	—	5	—	—
37 Kuifleeuwerik	1	2	—	—	—	—
38 Strandleeuwerik	—	2	—	—	—	—
39 Oeverpieper	x	x	x	x	x	x
40 Merel	1	1	1	—	1	—
41 Koolmees	—	—	1	1	—	—
42 Ekster	x	x	x	x	x	x
43 Kauw	x	x	x	x	x	x
44 Roek	1	—	—	—	—	—
45 Bonte Kraai	—	—	4	—	—	—
46 Zwarte Kraai	x	x	x	x	x	x
47 Spreeuw	x	x	x	x	x	x
48 Huismus	x	x	x	x	x	x
49 Ringmus	x	x	x	x	x	x
50 Groenling	—	1	3	37	19	4
51 Frater	7	58	29	35	27	26
52 Sneeuwgors	6	23	5	17	5	10
53 Rosse Stekelstaarteend	—	—	—	—	—	3
54 Stadsduif	x	x	x	x	x	x

Herbert Fonteinje, Aart van der Leeuwstraat 26^{II}, Haarlem